

ريفواندوم

له نيوان "خودگهرايى" و "بابهت گهرايى" دا

عهبدوللا خاليد

"حزبه كوردىيهكان و سهركردايهتى سياسى كورد بو هر بريارو دروشم وهرگرتنيك حيساب بو چهندين هاوكيشه دهكات كه دواچار لهوانهيه بهشيويهكه وهرىبگريت كه نهوه نهبيت ئيمه دهمانهويت، ئيمه -كه مهبهستى گهلى كورده- ناچارنين نهوه هه مو حيساباتانه بكهين..*" بهپيى نهوه وتهيه لاي سهرهوه (نهوان) مهبهست حزبه كوردىيهكان و سهركردايهتى سياسى كورد له دهروه دهرواننه كارهكتهرو بكه ره كومه لايه تيبه كاني نيو كومه لگا، -تاك، خود- و هه موو ئيرادهيه كيشيان ليوه رده گر نه وه و دواچار هه موو ئيرادهيه كه په يوه ست دهكهن به لايه نى بابته تى و ئيراده خودىيه كان ره شده كه نه وه. هر به پيى نهوه وتهيه (ئيمه) كه مهبهست "گهلى كورده" ده توانين بى گويدانه هيچ فاكته ريكي ديكه له لايه ن خو مانه وه بريارى خو مان بدهين و چون بمانه ويت وها ژيان و چاره نووسى خو مان ده گورين و چونيش بمانه ويت دايدمه زرينينه وه.

نهوه مهنتيقى قسه كردنه ته و او ده مانگيرپيته وه بو سهرده ميك له نه وروپاي روثا وادا كه تيايدا ململانيى نيوان "خودگهرايى" و "بابهت گهرايى" بالى كيشابوو به سهر عه قليه تى مروقه كان، لهوانه شه نمونه دياره كاني نهوه ململانييه خو ي له تيزه كاني "شتر اوس" له باره ي "بابهت گهرايى" و "سارتهر" له باره ي "خودگهرايى" ببينيته وه، نه گهرچى نه "نهوان" وهك -شتر اوس- له بابهت گهرايى نزيكن و نه (ئيمه) وهك -سارتهر- له خو گهرايى نزيكين! به لام ناخو نهوه چه شنه پولينكر دنه چه ند راسته؟

دواي سهنگه ر ليكگرتنيكى زورو تيبه رپوونى زه مه نيكي دوورو دريژ دهرئه نجام ره وتيك په يدا بوو كه (بابهت) و (خودى) به دوو دوژمن نه ناساند نه وه نده ي كه به دوو ديوى يهك دراوى ناوبردن كه دواچار يه كديى ته و او دهكهن و بگره له يه كتريش ده چن! به لام ناخو هيچ ريگه يه كى ديكه له بهر ده ستدانييه بو نه وه ي له دوا ليزمى دژ به يهك دهر بازين و به شيويه كى ديكه شته كان ببينين؟

پيموايه نهوه ريگه يه له ميژه كه شفكراوه، به لام دياره ئيمه هيشتا سوورين له سهر نه وه ي پييدا ري نه كه ين، (بورديو) بو رزگار كردنى عه قله كان له ژير كو ترو لى "شتر اوس" و "سارتهر" پيى وايه كه خودى مروقه و هه موو ديارده كومه لايه تيبه كان و بگره كومه لگا بو خو ي دوو رووى هه يه، يه كيكيان "خودى" و نه وه ي ديكه شيان "بابهت" يه، هر بو يه ناكرى ئيراده وي يانه مامه له له تهك كومه لگه بكه ين و بريار بدهين به لكو ده بى فاكته ره جودا جودا كان بخوينينه وه و شيان بكه ينه وه بو نه وه ي بزائين چون مامه له ي له گه لدا بكه ن و گوراني به سه ردا بينين. لي ره شه وه "بابهت" ده بيت به نه جيندا و

سەر لیست و له دواى ئەویش رۆلى "خود" دیاری دەکریت، تەنانەت کارایی بکەرە کۆمەلایەتیەکانیش لەو بوارەدا رۆلى زیندوویمان هەیه.

لێرەشەو بونیادنانی هاوکیشەیهک بۆ ریفراوندۆم لە هەریمی کوردستانی عێراقدا که حزبه کوردی و سەرکرده کوردییەکان بابەتیانە مامەلە دەکەن و، گەلی کوردستان دەبێ "خود" یانە بریار بدات، هاوکیشەیهکی ناتەندروسته و، دەبێ لەو رێچکەیه لابدریت، چونکه ئەگەر (ئەوان) بێ گویدانه "خود" گەمەى سیاسى بکەن دەرئەنجامەکەى بەرھەم نادات و، ئەگەر (ئیمە) بێ گویدانه (بابەت) بچینه نیو گەمەیهکی چارەنووسسازەو لەوانەیه مەجازەفە بە زۆر شت بکەین! کەواتە ئیمە لە بەردەم واقعیکدانین پیوستیمان بە هاوکیشەیهک هەیه که (ئەوان و ئیمە) (بابەت و خود) یەکبخات و لە یەک پرۆسەدا ئاوێتەیان بکات، چونکه دیاریکردنی چارەنووس وەک هەر دیاردەیهکی دیکە دوالیزمیکیە ناکریت یەک رووی ببینین و لەویو بریاری لە بارەو بەدەین، بەلکو دەبێ بیخوینینەو و شى بکەینەو تا کارایی خۆمانی بۆ دیاری بکەین لە پیناوی دیاریکردنی ئەودا.

ئەو مەنتیقی قسەکردنە ئەگەر پێی وابی که (ئەوان) چاویان لە (ئیمە) پۆشیو و کویرانە بۆ خویان گەمەیهکی بابەتی دەکەن لەسەر (ئیمە) ئەوا بەهەمان شیووش پێچەوانەکەى تەواو راستە که (ئیمە) چاو لە (ئەوان) دەپۆشین و گەمەیهکی کویرانە دەکەین، ئەمەش بۆ خۆی ناپراستە و ناکرێ ئومیدەکانی لەسەر هەلبچنین! بەلام ئاخۆ کارەکه گەشتۆتە ئەو ئاستەى که کەلینیک لە نیوان (ئەوان و ئیمە)دا دروست ببیت، لە کاتیکی کەرسەکانی ئیمە هەمان ئەو کەرسەکانەى ئەوانن یان بلیم ئیمە و ئەوانیش لە دوو زەمەنى هاوشیو و دەژین، زەمەنیکی ژینگەیی یاخود جوگرافی که شوین و پیگەى کوردستان و ولاتانی هەریمایەتی و نیو دەولەتی دەگریتەو، دوو مەیشیان زەمەنیکی فەردی یان خودیی که توانای مروقی ئیمە و پرسى کەسیتیمان دەگریتەو.

بەپێی ئەو دوو زەمەنەش دواجار هەردوولامان (ئەوان و ئیمە) - ئەگەر شتی وا هەبێ! گێرودەى (بابەت) و (خود)ین و مەحکومین پێیانەو که دواجار هەموو هەولەکانمان دەپێژینیتە نیو یەک دەریاو، ئەویش ئەو یە که ئەمڕۆ لەبەر دەستماندا یە! هەر لێرەشەو دەگەریمەو سەرپرسی "ریفراوندۆم" که پەيوەستە بە چارەنووسی گەل و نیشتمانیکەو که دواجار "بابەت و خود" تەحەکومی پیو دەکەن، ئەمەش ئەو دەخوازیت که بەو ئاقارەدا کاری بۆ بکریت و لەو دوالیزمەو تییفکرین و کاری لە پیناودا بکەین، نەک وەک ئەو ی ئەمڕۆ بە پێی ئەو مەنتیقی قسەکردنە کەلینیک لە نیوان "ئیمە" و "ئەوان"دا چی بکریت و، "ئەوان" لە دەرەو ی هاوکیشە که دابنریت و بگرە وەها دیدیک بخریتەروو که "ئەوان" بە پێچەوانەى ئەو خواستەو دەجولینەو و هەنگاو دەنێن.

ئەگەر بېروانىنە مېژووی گەلەكەمان و بېرسىن ئاخۇ چى زەمەنىك لەو دوو زەمەنەى كە ئاماژەمان بۆ
كرد زياتر رۆلى گىپراوه لە شكست و سەرکەوتنەكان؟ بېگومان لە وەلانیكى كورت و سادەدا دەگەين
بەو حەقیقەتەى كە وىپراى ھەولە خودییەكان، بەلام فاكتەرە بابەتییهكان و زەمەنى ژینگەیی و
جوگرافی رۆلى سەر لیستی گىپراوه پیموایە بۆ ئیستاش ئەو زەمەنە ھەروایە بۆیە ناکرئ "شەلم،
كویرم" ئیرادەویانە بېیار لە بارەى پرسىكى گرنكى پەیوەست بە چارەنوس بەدەين.

*وتەى ھەلسوپاویكى بزوتنەوہى ريفراندۆمە.